

Република Србија
**КОМИСИЈА ЗА ЗАШТИТУ
КОНКУРЕНЦИЈЕ**

Савска улица 25/IV, Београд

Број: 4/0-02-557/2020-8

Датум: 21.09.2020. године

Објављени текст не садржи заштићене или изостављене податке.
Заштићени подаци приказани су ознаком [...] или у распону који
Комисија сматра одговарајућим начином штите, а изостављени
подаци ознаком XXX.

Савет Комисије за заштиту конкуренције на основу члана 22. став 2. Закона о заштити конкуренције („Службени гласник РС“, бр. 51/09 и 95/13), члана 2. став 1. тачка 2. Тарифника о висини накнада за послове из надлежности Комисије за заштиту конкуренције („Службени гласник РС“, бр. 49/2011), решавајући по захтеву друштва: DOO за proizvodnju, promet i usluge Elixir Group Šabac, са регистрованим седиштем на адреси Хајдук Вељкова бр. 1, Шабац, матични број 07627645, чији је законски заступник директор, Зорица Поповић, а пуномоћник адвокат Срђана Петронијевић и други, из канцеларије Моравчевић, Војновић и партнери АОД, из Београда, ул. Добрачина 15 и Serbia Zijin Bor Corper d.o.o. Bor, са регистрованим седиштем на адреси Ђорђа Вајферта бр. 29, Бор, матични број 07130562, чији је законски заступник директор, Jian Ximing, за појединачно изузеће рестриктивног споразума од забране – Уговора о купопродаји техничке сумпорне киселине, на 25. седници одржаној дана 21.09.2020. године, доноси

Р Е Ш Е Њ Е

I ИЗУЗИМА СЕ ОД ЗАБРАНЕ рестриктивни споразум – Уговор о купопродаји техничке сумпорне киселине, чије су уговорне стране друштва: DOO за proizvodnju, promet i usluge Elixir Group Šabac, са регистрованим седиштем на адреси Хајдук Вељкова бр. 1, Шабац, и Serbia Zijin Bor Corper d.o.o. Bor, са регистрованим седиштем на адреси Ђорђа Вајферта бр. 29, Бор.

II ОДРЕЂУЈЕ СЕ ПЕРИОД појединачног изузећа од забране рестриктивног споразума из става I диспозитива овог решења у трајању од осам (8) година, од дана доношења овог решења, односно до 21.09.2028. године.

III УТВРЂУЈЕ СЕ да су привредна друштва DOO за proizvodnju, promet i usluge Elixir Group Šabac, са регистрованим седиштем на адреси Хајдук Вељкова бр. 1, Шабац, и Serbia Zijin Bor Corper d.o.o. Bor, са регистрованим седиштем на адреси Ђорђа Вајферта бр. 29, Бор, у целости извршила своју обавезу плаћања прописаног износа за издавање овог решења уплатом 141.111,72 РСД, што је динарска противвредност 1.200,00 евра, обрачуната по средњем курсу Народне банке Србије важећем на дан уплате, на рачун Комисије за заштиту конкуренције.

Образложење

Комисија за заштиту конкуренције (у даљем тексту: Комисија) примила је дана 20.08.2020. године Захтев за појединачно изузеће од забране (у даљем тексту: Захтев) Уговора о купопродаји техничке сумпорне киселине од 20.12.2019. године, чији су подносиоци уговорне стране, друштва: DOO за proizvodnju, promet i usluge Elixir Group Šabac, са регистрованим седиштем на адреси Хајдук Вељкова бр. 1, Шабац, матични број 07627645, чији је законски заступник директор, Зорица Поповић, а пуномоћник адвокат Срђана Петронијевић и други, из канцеларије Моравчевић, Војновић и партнери АОД, из Београда, ул. Добрачина 15 (у даљем тексту: друштво Elixir Group) и Serbia Zijin Bor Copper d.o.o. Bor, са регистрованим седиштем на адреси Ђорђа Вајферта бр. 29, Бор, матични број 07130562, чији је законски заступник директор, Jian Ximing, (у даљем тексту: друштво Zijin Bor), заведен код DOO за proizvodnju, promet i usluge Elixir Group Šabac под бројем 334/1 од 20.12.2019. године и код друштва Serbia Zijin Bor Copper d.o.o. Bor под бројем 10327 од 20.12.2019. године (у даљем тексту: Уговор о купопродаји техничке сумпорне киселине).

Предмет Захтева за појединачно изузеће

Захтевом се тражи појединачно изузеће од забране Уговора о купопродаји техничке сумпорне киселине која настаје у обављању делатности друштва Zijin Bor, односно у процесу производње и прераде бабра у топионици бабра у Бору, а коју набавља друштво Elixir Group за потребе даљег коришћења у производњи минералних ђубрива и за потребе производње фосфорне киселине у производном погону у Прахову. ... Наиме, друштво Zijin Bor се бави производњом и прерадом бабра у топионици бабра у Бору. У наведеном поступку као нуспроизвод настаје техничка сумпорна киселина, која се користи као сировина за производњу фосфорне киселине и вештачких ђубрива.

Уговор о купопродаји техничке сумпорне киселине је закључен са роком важења од ..., а Захтевом се тражи појединачно изузеће од забране у трајању од 8 година.

Подносиоци Захтева сматрају да предметни Уговор о купопродаји техничке сумпорне киселине не представља рестриктивни споразум у смислу члана 10. Закона о заштити конкуренције („Службени гласник РС“, бр. 51/2009 и 95/2013 - у даљем тексту: Закон), те је поднет алтернативни захтев да Комисија одбаци Захтев из разлога што предметни уговор није рестриктивни споразум из члана 10. Закона, или да, уколико Комисија нађе да је реч о рестриктивном споразуму, исти изузме од забране на период од 8 година.

Комисија констатује да је Захтев поднет на основу члана 12, а у вези са чланом 11. Закона, у свему према Уредби о садржини захтева за појединачно изузеће рестриктивних споразума од забране („Службени гласник РС“, број 107/2009).

Подносиоци Захтева

1. Друштво Elixir Group припада Elixir групи. Основано је као привредно друштво са ограниченом одговорношћу дана 16.05.1990. године, код Агенције за привредне регистре регистровано под матичним бројем 07627645, шифра делатности 4690-

неспецијализована трговина на велико, са седиштем у Шапцу, на адреси Хајдук Вељкова 1, чији су законски заступници Зорица Поповић директор, а остали заступници: Станко Поповић, Самир Крак, Владимир Тодоровић, Небојша Никшић, Славица Бркић, Дарко Вуковић, Небојша Мићић и Владимир Цвејић. Једини члан друштва је Станко Поповић са 100% основног капитала.

На тржишту Републике Србије послују и друштва повезана са друштвом Elixir Group, и то:

1. Elixir Zorka-mineralna đubriva d.o.o. Šabac, чија је регистрована делатност - производња вештачких ђубрива и азотних једињења;
2. Прахово Комерц д.о.о. Неготин, чија је регистрована делатност - производња вештачких ђубрива и азотних једињења;
3. Elixir Agrar d.o.o. Šabac, чија је регистрована делатност - трговина на велико житом, сировим дуваном, семењем и храном за животиње;
4. Elixir fruit d.o.o Šabac, чија је регистрована делатност - остала прерада и конзервисање воћа и поврћа;
5. Elixir Feed additives d.o.o. Šabac, чија је регистрована делатност - трговина на велико житом, сировим дуваном, семењем и храном за животиње;
6. Elixir energy d.o.o Prahovo, чија је регистрована делатност - поновна употреба разврстаних материјала;
7. Elixir Prahovo d.o.o. Prahovo, чија је регистрована делатност - производња вештачких ђубрива и азотних једињења;
8. Grit commerce d.o.o. Beograd, чија је регистрована делатност - неспецијализована трговина на велико;
9. Elixir Craft d.o.o. Šabac, чија је регистрована делатност - остали непоменути грађевински радови;
10. Elixir fondacija Šabac, чија је регистрована делатност - делатност осталих организација на бази учлањења;
11. Metal Recovery d.o.o. Beograd, чија је регистрована делатност - неспецијализована трговина на велико;
12. Industrial Chempark d.o.o. Prahovo, чија је регистрована делатност - управљање економским субјектом.

Друштво Elixir Group је стратешки и највећи купац техничке сумпорне киселине од рударско-топионичарског басена Бор, којим од 2018. године управља друштво Zijin Bor.

1. Zijin Bor је привредно друштво са ограниченом одговорношћу основано 10.12.1999. године, код Агенције за привредне регистре регистровано под матичним бројем 07130562, шифра делатности 0729-експлоатација руда осталих црних, обојених, племенитих и других метала, са седиштем у Бору, на адреси Ђорђа Вајферта 29, чији је законски заступник Jian Ximing. Чланови друштва су Република Србија 36,99% и Zijin (Europe) International Mining Company Limited са 63% основног капитала. Zijin Bor има следећа повезана друштва у Републици Србији:

1. Пометон ТИР д.о.о. Београд, чија је регистрована делатност - производња бакра;

2. Новосадска фабрика кабела д.о.о. Нови Сад, чија је регистрована делатност - производња осталих електронских и електричних проводника и каблова;
3. Заштита-у стечају Бор, чија је регистрована делатност - услуге система обезбеђења;
4. Минел Концерн а.д. Београд, чија је регистрована делатност - консултантске активности у вези са пословањем и осталим управљањем;
5. ЈП Боговина Бор, чија је регистрована делатност - консултантске активности у вези са пословањем и осталим управљањем;
6. Самачки смештај д.о.о. Бор, чија је регистрована делатност - изнајмљивање властитих или изнајмљивање некретнина и управљање њима;
7. Фабрика лак жице д.о.о.-у стечају, чија је регистрована делатност - производња жичаних производа, ланаца и опруга;
8. РТБ Басен Бор група фабрике опреме и делова-у стечају, чија је регистрована делатност - производња машина и апарата опште намене;
9. Индустрија за прераду Мајданпек д.о.о.-у стечају, чија је регистрована делатност - производња накита и сродних предмета;
10. Исхрана а.д-у стечају, чија је регистрована делатност - остале услуге припремања и послуживања хране;
11. СРЦ 6. август Мајданпек, чија је регистрована делатност - делатност спортских објеката.

Природа, предмет и циљ споразума

...

Комисија је на основу података из Захтева утврдила да ... планиране годишње производње техничке сумпорне киселине у постројењима друштва Zijin Bor. Према наводима из Захтева ... Наведена процена се образлаже тиме што је, према Подносиоцима Захтева, потражња од стране трећих лица у досадашњем пословању била незнатна, док се у будућем периоду не очекује улазак на тржиште учесника који би имао потребу за предметном киселином, а која би превазишла резервисане количине.

Према подацима из Захтева, тржиште сумпорне киселине и тражње за истом у Србији може да се прикаже преко табела у наставку.

Табела 1. Подаци о производњи и увозу сумпорне киселине у Србији

	Количина сумпорне киселине у тонама		
	2019	2018	2017
Zijin Bor (производња)	...	...	...
Увоз (од стране Еликсира)	...	...	...

Табела 2. Подаци о извозу сумпорне киселине у Србији

	Извезена количина (тона)

	2019	2018	2017
Zijin Bor	19.781,240	18.840,920	8.344,070

Табела 3. Подаци о продаји сумпорне киселине од стране Zijin Bor у 2019. години

Купци	Продате количине (тона)
Еликсир	351.767,868
Купац из Румуније	3.349,00
Остали купци из Србије	4.247,92

Подносиоци захтева напомињу да друштво Zijin Bor планира ...

Са друге стране, друштво Elixir Group и друштва повезана са њим, имају потребу и могућност преузимања великих количина техничке сумпорне киселине, те се предметним уговором омогућава планирање производње и набавке ове сировине и од стране друштва Elixir Group.

Стога, основни циљ Уговора о купопродаји техничке сумпорне киселине је да се обезбеди континуирана и равномерна испорука сумпорне киселине из топионице у Бору, којом управља друштво Zijin Bor, чиме се обезбеђује несметана и ефикасна производња код обе уговорне стране и осигурава се одговарајућа заштита животне околине и услови за даљи развој експлоатације бабра у Бору, односно превазилазе се проблеми у вези са производњом бабра, те складиштењем, продајом и отпремом техничке сумпорне киселине, као и набавком сировина од стране друштва Elixir Group.

Релевантно тржиште

Чланом 6. Закона прописано је да је релевантно тржиште у смислу овог закона тржиште које обухвата релевантно тржиште производа на релевантном географском тржишту. Уредбом о критеријумима за одређивање релевантног тржишта („Службени гласник РС”, број 89/2009), ближе су одређени критеријуми за дефинисање релевантног тржишта производа и релевантног географског тржишта.

Подносиоци Захтева предлажу да се приликом одређивања релевантног тржишта узме у обзир предмет Уговора, те да се као релевантно одреди тржиште производње и продаје техничке сумпорне киселине.

Предметна киселина је према наводима из Захтева кључна сировина за производњу фосфорне киселине, чији је једини произвођач у Србији друштво Elixir Прахово. Изнета је оцена да се у наредном периоду не очекује да се на територији Републике Србије отвори фабрика за чију производњу би била неопходна, или барем не у значајној количини, техничка сумпорна киселина из фабрике у Бору. Даље се додаје да у непосредном и ширем окружењу Србије постоји више погона за производњу ове киселине. Највећи корисници ове киселине су произвођачи минералних ђубрива (око 80%). Предметни производ се користи за производњу фосфата и у мањој мери у индустрији челика, петрохемији и код рафинације нафте, док је друге индустрије као што су текстилна,

папирна, аутомобилска, фармацеутска и сл. користе у веома ограниченим количинама. Подносиоци Захтева сматрају да релевантно географско тржиште може бити шире од националног, те да свакако укључује тржиште околних држава и ЕУ, јер према Царинској тарифи не постоје царинске таксе за увоз сумпорне киселине у Србију из држава чланица ЕУ, СЕФТА чланице, као и чланица ЕЕП-а, Евроазијске економске уније и Турске, те су на тржишту присутни, или могу бити присутни произвођачи из других држава.

Комисија је, за потребе одлучивања по Захтеву, одредила релевантно тржиште производа, као тржиште производње и продаје техничке сумпорне киселине, док је територију Републике Србије одредила као релевантно географско тржиште.

На овако дефинисаном тржишту једини произвођач је друштво Zijin Bor, међутим узимајући у обзир да не постоје значајне баријере за улазак на релевантно тржиште, а нарочито чињеницу да је увоз овог производа слободан, на тржишту је присутна и техничка сумпорна киселина из увоза. На страни тражње Elixir Group је убедљиво највећи купац овог производа на релевантном географском тржишту.

Тржишта на која се одражавају ефекти споразума јесу тржишта производа за чију се производњу користи техничка сумпорна киселина. Највећи проценат техничке сумпорне киселине се користи за производњу минералних ђубрива, при чему је Elixir Group једини произвођач минералних ђубрива у Србији, док су остали учесници увозници који се овом сировином снабдевају из других извора. Подносиоци Захтева сматрају да Уговор о купопродаји техничке сумпорне киселине неће имати ефекте на овом тржишту, јер услови конкуренције остају идентични, узимајући у обзир дугогодишњу претходну сарадњу друштва која се јављају као учесници у споразуму. Поред тога, како даље наводе Подносиоци захтева, Уговор о купопродаји техничке сумпорне киселине може имати утицај и на тржиште фосфорне киселине, које је Комисија у својој досадашњој пракси анализирали и упознати је са условима конкуренције на овом тржишту, те не претпоставља негативне ефекте предметног споразума на овом тржишту.

Примена одредби о појединачном изузећу од забране

Имајући у виду да је Zijin Bor једини произвођач, а Elixir Group највећи купац сумпорне киселине, као и одредбе самог Уговора о купопродаји техничке сумпорне киселине, Комисија је оценила да наведени Уговор не представља споразум мањег значаја у смислу члана 14. Закона, као и да се, иако има обележја уговора о ексклузивној продаји те припада категорији која је обухваћена Уредбом о споразумима између учесника на тржишту који послују на различитом нивоу производње или дистрибуције који се изузимају од забране („Службени гласник РС“, бр. 11/2010 – у даљем тексту - Уредба о изузећу вертикалних споразума), на исти не може применити наведена Уредба, због неиспуњавања услова тржишног удела из члана 4. наведене Уредбе.

Анализом Уговора о купопродаји техничке сумпорне киселине утврђено је да предметни уговор не садржи ограничења наведена у члану 10. став 2. Закона, односно није утврђено да је циљ овог вертикалног споразума одређивање цена, односно подела тржишта.

Уговор о купопродаји техничке сумпорне киселине је посматран као рестриктивни споразум из разлога што је на основу њега, на тржишту Републике Србије, успостављена *de facto* ексклузивна продаја техничке сумпорне киселине једном купцу, из разлога што количине које преостају за продају другим купцима не прелазе 5% укупно произведене количине предметног производа по години.

Наиме, у преамбули Уговора о купопродаји техничке сумпорне киселине ...

Из наведеног разлога Уговор о купопродаји техничке сумпорне киселине представља рестриктивни споразум, из ког разлога је Комисија закључила да предметни захтев за појединачно изузеће од забране није могуће одбацити, како је то алтернативно тражено у самом Захтеву.

Комисија је даље ценила могућност да се предметни Уговор појединачно изузме од забране, те је у том смислу извршила оцену испуњености услова из члана 11. Закона.

Испуњеност услова из члана 11. Закона

Комисија је оцењивала да ли предметни споразум доприноси унапређењу производње и промета, подстицању техничког или економског напретка, при чему потрошачима обезбеђује правичан део користи, а под условом да учесницима на тржишту не намеће ограничења која нису неопходна за постизање циља споразума, односно да не искључује конкуренцију на релевантном тржишту или његовом битном делу.

Нарочито су цењени наводи изнети у Захтеву да се предметним Уговором о купопродаји техничке сумпорне киселине успоставља дугорочна сарадњу између уговорних страна и доприноси унапређењу производње бакра у топионици у Бору, као и производњи фосфорне киселине и минералних вештачких ђубрива. Подносиоци Захтева очекују да предметни споразум омогући учесницима у њему да подигну ниво, квалитет и искоришћеност својих производних капацитета, што ће довести и до нижих трошкова, а што се следствено може позитивно одразити и на цену производа.

Према наводима из Захтева, уколико до сарадње предвиђене уговором не би дошло, настао би застој у производњи бакра и морала би се уложити значајна средства у изградњу складишта техничке сумпорне киселине, што би угрозило ефикасност пословања и самим тим и реализацију инвестиција друштва Zijin Bor у повећање производње бакра. С друге стране, применом предметног уговора друштву Elixir Group се обезбеђују довољне количине и редовна снабдевеност основном сировином за производњу фосфорне киселине и минералних вештачких ђубрива, те могућност дугорочног планирања и повећања производње у својим погонима.

Такође, чињеница да су постројења друштава Zijin Bor и Elixir Group, односно њихових повезаних друштава на блиској удаљености, омогућава да се транспорт техничке сумпорне киселине, која је опасна материја, врши уз минималне ризике од могућих хаварија, изливања или слично, односно смањење броја потенцијалних инцидената и проблема услед неадекватне испоруке предметног производа.

Подносиоци Захтева сматрају да резервисане количине за трећа лица остављају могућност довољног и одрживог снабдевања за остале купце техничке сумпорне киселине. Оцењују да се не предвиђа да на тржиште уђе произвођач производа за чију би производњу била неопходна техничка сумпорна киселина у значајним количинама, односно у количинама које би превазишле резервисане количине, нарочито на тржишту производње фосфорне киселине, имајући у виду да ради се о хемијским индустријама где су велика улагања, дужи временски период припреме и изградње постројења и припреме неопходне документације. Такође се додаје да ограниченост места где се могу градити таква постројења утиче на одлуке друштава где ће отворити нова постројења.

У Захтеву је изнета и оцена да Уговор о купопродаји техничке сумпорне киселине неће имати негативан утицај на потрошаче или купце финалних производа уговорних страна из разлога што се уговара продаја, односно набавка сировине чији корисници су учесници на тржишту, а не директно крајњи потрошачи. Подносиоци Захтева сматрају да Уговор о купопродаји техничке сумпорне киселине неће утицати на повећање цена производа за чију је производњу потребна техничка сумпорна киселина, јер ће цена техничке сумпорне киселине пратити међународне трендове. Изнето је да се очекују позитивни ефекти примене предметног уговора на тржиштима финалних производа - вештачких ђубрива, у виду веће понуде минералних ђубрива домаће производње и већег извоза ових ђубрива ка другим тржиштима. У Захтеву се додаје и то да ће се значајне количине произведене техничке сумпорне киселине испоручивати на мањој раздаљини, углавном путем железничких вагона и пруге која је наменски и саграђена када су уговорне стране биле део јединственог индустријског система, што може имати позитиван утицај на очување животне средине и свеукупне трошкове производње и дистрибуције.

Коначна оцена

Након свеобухватне анализе предметног Захтева и уговорне документације, као и прикупљених података, Комисија је оценила да предметни Уговор не намеће учесницима на тржишту ограничења која нису неопходна за постизање циља споразума, односно да се самим закључењем и спровођењем предметног споразума не искључује конкуренција на релевантном тржишту или његовом битном делу.

Комисија је оценила да се Уговором о купопродаји техничке сумпорне киселине значајно не ограничава приступ овој сировини, да доприноси повећању производње уговорних страна, те олакшава складиштење и отпрема предметног производа.

Комисија је, такође, оценила да је испуњеност Законом прописаних услова за појединачно изузеће предметног рестриктивног споразума од забране у довољној мери аргументована и да је доказана њихова испуњеност, а сагласно овој оцени одлучено је као у ставу I диспозитива овог Решења.

Приликом одређивања периода трајања појединачног изузећа од забране Уговора о купопродаји техничке сумпорне киселине Комисија је имала у виду да је однос уговорних страна и раније постојао, али да је био уговоран на годишњем нивоу и обнављан, те да као такав није изазвао поремећаје на тржишту, те је процењено да се тржишно учешће учесника у споразуму неће битније променити његовом даљом применом. Такође је узета

у обзир и чињеница да је предметни уговор закључен како би се обезбедило несметано ... На основу свега наведеног Комисија је одредила период појединачног изузећа од забране Уговора о купопродаји техничке сумпорне киселине у трајању од осам година од доношења овог решења, односно до 21.09.2028. године, а што је у складу са чланом 12. став 3. Закона који дефинише да период на који се односи појединачно изузеће рестриктивног споразума од забране не може бити дужи од осам година.

Сходно наведеном Комисија је на основу одредбе члана 60. став 2. Закона одлучила као у ставу II диспозитива овог Решења.

Комисија своју одлуку заснива искључиво на информацијама, подацима и документима којима располаже у тренутку доношења одлуке. Комисија може, у складу са одредбом члана 60. став 5. Закона, у поступку поновљеном по службеној дужности, у смислу члана 46. Закона, да укине решење ако се битно измене околности под којима је изузеће одобрено, односно да га поништи у року од годину дана од дана његовог доношења, ако се изузеће заснива на нетачним или неистинитим приказаним чињеницама, или ако се изузеће злоупотребљава.

Предметно решење се односи само на Уговор о продаји техничке сумпорне киселине и достављене прилоге и не односи се на евентуалне будуће анексе којима се врше измене и допуне изузетог Уговора, закључене за време трајања појединачног изузећа.

Сагласно члану 60. став 6. Закона и члану 2. став 1. тачка 2. Тарифника о висини накнада за послове из надлежности Комисије за заштиту конкуренције („Службени гласник РС“, бр. 49/2011) одлучено је као у ставу III диспозитива овог Решења.

Упутство о правном средству

Ово решење је коначно у управном поступку и против њега се може покренути управни спор подношењем тужбе Управном суду у Београду, Немањина 9, у року од 30 дана од дана достављања решења.

За подношење тужбе плаћа се судска такса у износу од 390 динара прописана Законом о судским таксама („Службени гласник РС“, бр. 28/1994, 53/1995, 16/1997, 34/2001 - др. закон, 9/2002, 29/2004, 61/2005, 116/2008 - др. закон 31/2009, 101/2011, 93/2012, 93/2014, 106/2015 и 95/2018).

ПРЕДСЕДНИК КОМИСИЈЕ

Небојша Перић